

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
proprietary Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvintum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Capvt VII. a Alexander III.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74544](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74544)

que res, Alciatus lib. 1. disput. cap. 11. Ripa de peste, tit. de remedijs ad convent. Alia ratio additur in l. Mercator 4. C. de commerc. & mercat. ne alieni Regni, quod non convenit, scrutentur arcana. Facit lex 2. C. quando & quibus quarta pars. Facit edictum Theodorici apud Cassiodorum lib. 2. var. cap. 12. ibi: Si desideris nostris commercia peregrina famulantur, si prolato auro acquirunt eterna devotio, quanto magis suis bonis abundare debet Italia, cum nulla in parendo probeatur sentire detrimenta. Et ideo Larijs species nullatenus jubemus ad peregrina transmitti, sed in usus nostros propitia divinitate servetur, ne quod in nostris partibus conficitur, noxiâ diligentia deesse videatur. Quod præcipue procedit cum merces deferuntur ad hostes, & barbaras gentes, l. 2. C. que res exportari, juxta quam distinctionem accipiendus est textus in l. allegatis 8. C. de vectigal. & commiss. sæpe enim transfugæ usum armorum, artemque fabricandi ea transtulerunt ad Barbaros maximo cum suorum detrimento. Exemplum extat apud Herodianum lib. 3. Quare eos, qui naves conficere barbaros docuerunt, capitali supplicio punitos legimus in l. his qui, C. de pœnis; & eodem jure illud cautum est, ut cuiuscumque operâ & dolo malo hostes nostri commatu, armis, telis, equis, pecuniâ, aliâve qualibet re adjuti fuerint, tanquam læsæ Majestatis reos puniendos esse, l. 4. ff. ad leg. Jul. majest. adde legem 3. C. de servis fugit. & Cassiodorum lib. 2. var. cap. 12. notarunt & illustrant Stenbechius ad Vegetium lib. 4. de re milit. cap. 8. Petrus Faber lib. 1. semestr. cap. 16. Solorzani lib. 2. de jure Indiar. cap. 15. Lipsius ad Tacitum lib. 2. annotat. 66. Salmasius in notis ad Vopiscum. fol. 388. Mercurialis lib. 1. variar. cap. 24. & lib. 6. cap. 26. quæ omnia si jûste statuta sunt, & procedunt in deferentibus merces ad hostes, exterarumque nationes, quanta majori cum ratione observari debent in deferentibus arma, & similia ad Sarracenos, Turcas, Hæreticos, aliosque Christianæ religionis hostes. Quare tot Ecclesiæ constitutionibus sub gravissimis pœnis, & censuris id prohibitum fuit, circa quas varios casus examinant, & exponunt Duardus, Fragofo & alii scriptores in Bullam Cœnæ Domini, Scortia, & Gibalinus ubi supra. Illud omnittendum non est, Inquisitores hæreticæ pravitatis in

Hispania procedere contra deferentes arma, vel equos ad infideles. Cantera qq. crimin. cap. 1. num. 68. Diana part. 4. tit. 7. resol. 19. & in Inquisitionibus Aragoniæ etiam proceditur in exportantes equos in Galliam Bobadilla tom. 1. po. lit. c. 14. n. 5. Carena de offic. Inquisit. 2. p. c. 17. §. 20.

Nec obstat dubitandi ratio supra adducta; nam licet contractus emptionis, & venditionis juris gentium sit, & ideo Principes absolutè subditis illum prohibere non possint, tamè respectu aliquarum personarum, seu rerum ex justis causis simile commercium interdicerè valent, quia talis prohibitio nititur potentiori, naturalique ratione; nam ut inquit Alb. Gent. lib. 1. de jure belli, cap. 21. jus commerciorum æquum est; at æquius tuendæ salutis est. Illud gentium jus, hoc naturæ est. Illud privatorum est, hoc regnorum. Cedat igitur regno mercatura, homo naturæ, pecunia vitæ, ut profequitur Arnisæus lib. 1. de repub. cap. 3. sect. 3. Unde ex ratione proximè adducta potuit Ecclesia prohibere Catholicis venditionem armorum, & similiarum rerum cum Sarracenis, & infidelibus. Nec obstat augmentum ipsius difficultatis; nam licet libertas juris naturalis sit, tamen aliâ potentiori naturali ratione plerumque servitus admittitur contra ipsum jus naturæ, ut probavi in cap. final. de servis non ordin. & inter eos enumeratur casus, cum quis in pœnam delicti admissi libertatē amittit, servusque fit, veluti jure civili, si homo liber ad pretium participandum sese venundari passus sit, & jure canonico filii à clericis procreati ex concubinis servi nascuntur, ut probavimus in cap. 1. de filiis presby. Unde rectè, pièque in præsentī casu, cum pœna capitis jure civili statuta esset in eos, qui arma & merces prohibitas ad hostes exportarunt, l. cotem, ff. de publican. l. final. C. quarum rerum, l. 2. & 4. C. de commercis, l. nemo, C. que res exportari. Novel. 63. Leonis, l. 22. tit. 5. part. 5. Cujac. in dict. l. cotem, & ad tit. Cod. que res exportari, Alb. Gentil. de advocat. Hisp. lib. 1. cap. 20. Bobadilla lib. 4. polit. cap. 5. Ecclesia potuit imponere servitutis pœnam deferentibus arma ad Sarracenos, aut in eorum navibus regimē accipientibus.

CAPVT VII.

Alexander III.

Consuluit, & c. Iudæos etiam de novo construere synagogas, ubi eas non habuerunt, pati non debes; verum si antiquæ corruerint, vel ruinam minantur, ut reædificent, poteris æquanimitè tolerare, non autem ut eas exalcent, aut ampliores, aut pretiosiores faciant, quàm antea fuisse noscuntur; qui utique pro magno debent habere, quod in veteribus synagogis, & suis observantijs tolerantur.

NOTÆ.

^a Alexander III. Ita etiam legitur in secunda collectione, sub hoc titul. cap. 1. &

in cap. consuluit 29. de appellat. ubi extat alia pars hujus textus, ut ibi notavi, & commentarium de di supra in cap. 1.

CAPVT VIII.

Alexander III.

Ad hoc præsentium auctoritate mandamus, atque præcipimus, quatenus omnibus Christianis, qui sunt in jurisdictione vestra, penitus interdicitis, & si accesserit, eos ecclesiastica distictione compellatis, ne ipsi Iudæorum servitio

D. D. Gonzal. in Decretal. Tom. V,

N 2

assidue